

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool te WATERMAAL-  
BOSVOORDE**

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 4441

Instelling Vrije Basisschool

Directeur Wim VERKAMMEN - Elsje PEETERS

Adres Jagersveld 5 - 1170 WATERMAAL-BOSVOORDE

Telefoon 02-673.88.68

Fax 02-673.23.68

E-mail directiesjwb@gmail.com

Website <http://www.sjwb.be>

Bestuur van de instelling Katholiek Onderwijs Zonien

Adres Léopold Wienerlaan 32 - 1170 WATERMAAL-BOSVOORDE

Scholengemeenschap De Groene Vallei

Adres Jagersveld 5 - 1170 WATERMAAL-BOSVOORDE

CLB Vrij CLB Pieter Breughel

Adres Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK

Dagen van het opvolgingsbezoek 11-10-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 11-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 11-10-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Ann BRYN

Teamleden Veronique BILTEREYST

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                               |   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| INLEIDING.....                                                                                | 3 |
| 1 HISTORIEK.....                                                                              | 4 |
| 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN) .....                                                              | 4 |
| 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD? .....                                                        | 4 |
| 3.1 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding .....                                             | 4 |
| 3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek.....                                           | 5 |
| 3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij.....                                                | 6 |
| 3.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek ..... | 6 |
| 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG .....                                                       | 7 |

## INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 07-10-2013 tot 10-10-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 10-10-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

## 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

### Lager onderwijs - Leergebieden

lichamelijke opvoeding  
 wetenschappen en techniek  
 mens en maatschappij

## 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

### 3.1 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen lichamelijke opvoeding in voldoende mate. Planningsdocumenten op korte en langere termijn geven garanties voor de volledigheid van het aanbod en ondersteunen de gradatie en de verticale samenhang. De onderwijstijd voldoet voor het bereiken van de eindtermen. De evaluatie- en rapporteringspraktijk is breed en ontwikkelingsgericht. Een platform faciliteert een permanente professionele ontwikkeling.

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | Het leerplan vormt het referentiekader voor de planning van het aanbod.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | Daartoe zijn er een jaarplan, leerlijnen en een dagplanning. Het jaarplan verzekert een volledig en evenwichtig aanbod van de verschillende bewegingsthema's. De dagplanning is doelgericht uitgewerkt. Daarbij is er aandacht voor zowel bewegingsdoelen als voor persoonsdoelen. De leerlijnen per bewegingsthema ondersteunen de verticale samenhang en de gradatie. Een onderwijsleerpakket is een belangrijke inspiratiebron voor de opbouw en inhoudelijke invulling van de lessen. |
| <i>Referentiekader</i>           | Ook het zwemonderwijs is gegradeerd uitgewerkt, van het eerste tot het zesde leerjaar. Een medewerker van het zwembad ondersteunt de leermeester bij deze lessen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <i>Planning</i>                  | Het team ontwikkelde een schooleigen visie rond sport en een gezonde en veilige levensstijl. Daarin kaderen onder meer woensdagmiddagactiviteiten. Een speelplaatswerking om leerlingen te stimuleren bij gevarieerd vrij spel staat op stapel.                                                                                                                                                                                                                                           |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <i>Samenhang</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <i>Brede harmonische vorming</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b><br><b>Onderwijsorganisatie</b><br><i>Onderwijstijd</i>                                                               | <p>Alle leerlingen krijgen per week twee lestijden lichamelijke opvoeding. Om de twee weken komt daar een zwemles bij.</p> <p>Om organisatorische redenen zijn de twee lestijden per leerjaar telkens onmiddellijk na elkaar geprogrammeerd. Daardoor hebben leerlingen maar eenmaal per week een bewegingsles. Zeker voor de jongste leerlingen kunnen deze lessen hun taakspanningsboog overtreffen.</p>                                                                                                                                              |
| <b>Materieel beheer</b><br><b>Uitrusting</b><br><i>Leermiddelen</i>                                                                    | <p>De lagere afdeling beschikt over voldoende leermiddelen om de eindtermen en leerplandoelen te bereiken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Evaluatie</b><br><b>Evaluatiepraktijk</b><br><i>Evenwichtig en representatief</i><br><i>Leerlingvolgsysteem</i>                     | <p>Het team van de lagere afdeling streeft naar een evenwichtige en ontwikkelingsstimulerende evaluatie van de leerlingen voor lichamelijke opvoeding. Met tests om motorische competenties op te volgen en observaties van onder meer het sociaal functioneren en het zelfconcept onderzoekt en registreert de leermeester de ontwikkeling van de leerlingen.</p>                                                                                                                                                                                      |
| <b>Evaluatie</b><br><b>Rapporteringspraktijk</b><br><i>Interne en externe</i><br><i>communicatie</i><br><i>Evenwichtig en volledig</i> | <p>Het team van de lagere afdeling ontwikkelde een nieuw rapport voor lichamelijke opvoeding. Driemaal per schooljaar geeft ze met kleurcodes informatie over de ontwikkeling van de leerling voor lichamelijke opvoeding. Naast competenties en zwemmen is er aandacht voor het zelfconcept en het sociaal functioneren. De leerlingen krijgen de kans om zichzelf te evalueren. Observaties van leerlingen met ontwikkelingsproblemen worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem, zodat ook de klasleerkracht en het zorgteam geïnformeerd zijn.</p> |
| <b>Begeleiding</b><br><b>Leerbegeleiding</b><br><i>Zorg</i>                                                                            | <p>Er is structureel overleg tussen het zorgteam en de leermeester. Hij wordt ook betrokken bij de aanpak van motorische problemen door externe zorgverleners.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Professionalisering</b><br><b>Deskundigheidsbevordering</b><br><i>Nascholingen</i>                                                  | <p>Na de doorlichting is er op het niveau van de scholengemeenschap een platform voor lichamelijke opvoeding opgericht. De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunde de leermeesters bij de leerplanstudie en het ontwerp van planningsdocumenten. De leermeesters blijven werken binnen dit platform om met onderlinge ondersteuning en uitwisseling van expertise hun onderwijs verder te ontwikkelen.</p>                                                                                                                                         |

### 3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen 'mens en maatschappij' in voldoende mate. Het leerplan en de uitgangspunten ervan vormen de basis van een schooleigen visie op het leergebied. Er zijn afspraken voor een volledig en voldoende evenwichtig aanbod en voor gradatie. De onderwijstijd voldoet voor het bereiken van de eindtermen. De teamleden hanteren in toenemende mate werkvormen die gericht zijn op actief leren. Het schoolteam neemt initiatieven voor een doelgerichte en brede evaluatie. Het team maakt werk van zijn professionalisering.

### 3.3 Lager onderwijs: mens en maatschappij

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen 'mens en maatschappij' in voldoende mate. Het leerplan en de uitgangspunten ervan vormen de basis van een schooleigen visie op het leergebied. Er zijn afspraken voor een volledig en voldoende evenwichtig aanbod en voor gradatie. De onderwijstijd voldoet voor het bereiken van de eindtermen. De teamleden hanteren in toenemende mate werkvormen die gericht zijn op actief leren. Het schoolteam neemt initiatieven voor een doelgerichte en brede evaluatie. Het team maakt werk van zijn professionalisering.

### 3.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij en Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

|                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b><br><b>Onderwijsaanbod</b><br><i>Referentiekader</i><br><i>Planning</i><br><i>Evenwichtig en volledig</i><br><i>Samenhang</i><br><i>Brede harmonische vorming</i><br><i>Actief leren</i> | <p>Het team van de lagere afdeling biedt de beide leergebieden aan onder de noemer wereldoriëntatie. Het leerplan vormt het referentiekader voor het aanbod. De teamleden verkenden het leerplan en de uitgangspunten ervan. Die vormden de basis voor een schooleigen visie waarvan ze een visuele voorstelling maakten. Een onderwijsleerpakket ondersteunt het team bij de realisatie van verticale samenhang en gradatie van het aanbod en bij de inhoudelijke uitwerking van thema's. Er zijn afspraken over het gelijkgericht gebruik van het onderwijsleerpakket.</p> <p>De teamleden vullen de thema's aan als zij dat nodig en zinvol achten om de leerplandoelen (beter) te bereiken.</p> <p>Daarnaast maakte het team afspraken over hoe het gradueel actualiteit aanpakt en integreert. Tijd- en ruimtekaders zijn in alle klassen aanwezig. Ze vertonen samenhang en gradatie en krijgen stelselmatig invulling.</p> <p>Voor alle leerjaren zijn er meerdaagse extramurosactiviteiten. Daarnaast zijn er ook leeruitstappen. De teamleden lijstten die op zodat ze overlap vermijden en ervoor kunnen zorgen dat ze voor alle leerjaren voldoende zinvolle uitstappen programmeren.</p> <p>De teamleden zoeken naar werkvormen die leerlingen activeren en hun betrokkenheid verhogen. Ze bieden de leerlingen kansen om handelend inzichten en vaardigheden te verwerven.</p> |
|                                                                                                                                                                                                           | <p>In alle leerjaren is voldoende onderwijstijd voorzien om de leerplandoelen te bereiken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Curriculum</b><br><b>Onderwijsorganisatie</b><br><i>Onderwijstijd</i>                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Materieel beheer</b><br><b>Uitrusting</b><br><i>Leermiddelen</i>                                                                                                                                       | <p>Het team van de lagere afdeling beschikt over de nodige leermiddelen om de eindtermen en de leerplandoelen te bereiken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Evaluatie</b>                     | De teamleden geven aan dat de leerlingenevaluatie nog een werkpunt is.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Evaluatiepraktijk</b>             | Niettemin streven zij naar een bredere evaluatie. Zo hanteren de teamleden alternatieve evaluatievormen om vaardigheden te testen of geven zij kansen aan leerlingen om te reflecteren over hun eigen werk. Ook observaties maken deel uit van de evaluatie. Daarnaast zijn er toetsen (open en gesloten boek) om naar de verworven kennis van de leerlingen te peilen.                                                                                                               |
| <i>Evenwichtig en representatief</i> | Sinds enkele jaren nemen de vierdeklassers deel aan de toetsen van de koepel, de zesdeklassers pas sinds vorig schooljaar. De analyse van deze resultaten was tot nu toe vrij globaal en was nog maar beperkt de aanleiding tot een bijsturing van de aanpak of van het aanbod.                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Gericht op bijsturing</i>         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Begeleiding</b>                   | Omdat zowat alle leerlingen anderstalig zijn, hebben de teamleden veel aandacht voor de woordenschatverwerving die inherent is aan de leergebieden 'mens en maatschappij' en 'wetenschap en techniek'. Er zijn weliswaar nog groeikansen in de selectie van functionele en relevante woordenschat enerzijds en in de didactiek voor het aanbrengen en inoefenen ervan anderzijds.                                                                                                     |
| <b>Leerbegeleiding</b>               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Zorg</i>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Professionalisering</b>           | Een teamlid fungeerde de voorbije schooljaren als wero-coach. Ze volgde de sessies die de pedagogische begeleiding organiseerde, onder meer over de verkenning van het leerplan. Tijdens personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen kreeg dit een schooleigen invulling. Deze visieontwikkeling was intens en leidde tot verdere formele afspraken en veelvuldig informeel overleg. In samenwerking met een externe organisatie verdiept het team zich in 'brede evaluatie'. |
| <b>Deskundigheidsbevordering</b>     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Interne expertise</i>             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Nascholingen</i>                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

## 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur                   |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
|                                                                   |                                                      |
| <b>Ann BRY</b><br>de inspecteur-verslaggever                      | <b>Wim VERKAMMEN - Elsje PEETERS</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                                      |